වත්මන් සමාජයේ පවතින ජල දූෂණ කටයුතු හා පරිසර විනාශයන් ජය ගැනීම කෙරෙහි බෞද්ධ ඉගැන්වීම්වල ඇති දායකත්වය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

ටී.ජී.එස්.අයි. මධුහංසි[1]

ලෝකයේ ජීවත් වන සෑම ජීවියෙකුගේ ම නිවහන වන්නේ පරිසරයයි. පරිසරයේ ඇති ප්‍රධාන අංගයක් වශයෙන් ජල සම්පත පෙන්වා පෙන්වා දිය හැකි ය. මිනිසාට ජලය බෙහෙවින් අත්‍යවශ්‍ය වේ. ජලය මිනිසාගේ ජීව රුධිරය හා සමාන ය. ජලය හා පරිසරය එකට බැඳී පවතී. එහෙත්, වර්තමානයේ මානව අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම වෙනුවෙන් විශාල වසයෙන් පරිසර හානි සිදු කරන අතර, ඒ හා සමාන ව ම ජල දූෂණ කටයුතු ද සිදු වේ. අතීතයේ බුදුරදුන් ජීවමාන කාලයේ දී උන්වහන්සේගේ දේශනාවන්හි පරිසර කළමනාකරණය මෙන් ම, ජල සම්පත් භාවිතය පිළිබඳ ව මැනවින් දක්වා තිබේ. ඒ අනුව වර්තමානයේ සිදු වන පරිසර හානි අවම කර ගැනීම සඳහා බෞද්ධ ඉගැන්වීම්වලට අනුව කටයුතු කිරීම තුළින් හැකියාව ලැබේ. මෙම පර්යේෂණයේ පර්යේෂණ ගැටලුව වන්නේ, වත්මන් සමාජයේ පවතින ජල දූෂණ කටයුතු හා පරිසර විනාශයන් ජය ගැනීම කෙරෙහි බෞද්ධ ඉගැන්වීම්වලින් ලැබෙන දායකත්වය කෙතෙක් දුරට උපයෝගී වනවා ද යන්නයි. පරිසරය සහ ජල සම්පත්හි වටිනාකම අවබෝධ කර දෙමින්, බෞද්ධ ඉගැන්වීම් අනුසාරයෙන් පරිසරය සහ ජල සම්පත් සංරක්ෂණය කළ හැකි ආකාරය පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ ලෙස පෙන්වා දිය හැකි ය. මෙම පර්යේෂණයේ වැදගත්කම වන්නේ, වර්තමානයේ සීඝ්‍ර ලෙස පරිසර හානි මෙන් ම ජල දූෂණ කටයුතු ද සිදුවන බැවින් ඒවා අවම කර ගැනීම සඳහා බෞද්ධ ඉගැන්වීම්වල අන්තර්ගත කාරණා ක්‍රියාත්මක කරන්නේ කෙසේ දැයි ජනතාව දැනුම්වත් කිරීමයි. මෙම පර්යේෂණය සිදු කිරීම සඳහා මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය අනුගමනය කරමින් ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක තොරතුරු රැස් කර ඇත. මිනිසාගේ පැවැත්මට ජලය පමණක් නො ව, පරිසරය ද බෙහෙවින් ම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ජලය, පරිසරය හා මිනිසා අතර ත්‍රිකෝණාකාර වූ බැඳීමක් පවතී. ඒ නිසා අතීතයේ මානව අවශ්‍යතාවන් පරිසරය හා ජලය මුල් කර ගනිමින් සිදු කළ බැවින් විශාල වශයෙන් පරිසර හා ජල දූෂණ කටයුතු සිදු නො විණි. එහෙත්, වර්තමානයේ මානව අවශ්‍යතාවන් ඉටු කර ගැනීමේ දී පරිසර හා ජල හානි විශාල වසයෙන් වැඩි වීමක් දක්නට ලැබේ. ඒ නිසා බෞද්ධ ඉගැන්වීම්වල ඇති කාරණා පිළිබඳ එනම්, ජල සංරක්ෂණ ක්‍රම සහ පරිසර සංරක්ෂණ ක්‍රම පිළිබඳ ගැඹුරින් සිතා බලා ක්‍රියා කිරීම තුළින් පවතින පරිසර හානි, ජල දූෂණ කටයුතු තරමක් දුරට හෝ අවම කර ගනිමින් මානව අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමට හැකියාව පවතී.

ප්‍රමුඛ පදඃ දූෂණය, ජලය, පරිසරය, බෞද්ධ, මිනිසා

[1] පාලි බෞද්ධ අධ්‍යයනාංශය, රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය maduhanshi123@gmail.com